

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 24. studenoga 2020.
(OR. en)

12723/20

Međuinstitucijski predmet:

2020/0111 (NLE)

2018/0166 (APP)

2018/0131 (NLE)

2018/0135 (CNS)

2020/0135 (CNS)

2018/0133 (NLE)

2018/0132 (APP)

2018/0136 (COD)

LIMITE

CADREFIN 363

RESPR 66

POLGEN 184

FIN 831

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: Međuinstitucijski sporazum između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava

MEĐUINSTITUCIJSKI SPORAZUM
IZMEĐU EUROPSKOG PARLAMENTA, VIJEĆA EUROPSKE UNIJE
I EUROPSKE KOMISIJE
O PRORAČUNSKOJ DISCIPLINI, SURADNJI U PRORAČUNSKIM PITANJIMA
I DOBROM FINANCIJSKOM UPRAVLJANJU
TE NOVIM VLASTITIM SREDSTVIMA, UKLJUČUJUĆI PLAN
ZA UVOĐENJE NOVIH VLASTITIH SREDSTAVA

MEĐUINSTITUCIJSKI SPORAZUM

od ...

između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije
i Europske komisije
o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima
i dobrom financijskom upravljanju te
novim vlastitim sredstvima, uključujući plan
za uvođenje novih vlastitih sredstava

EUROPSKI PARLAMENT, VIJEĆE EUROPSKE UNIJE I EUROPSKA KOMISIJA,

dalje u tekstu „institucije”,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 295.,

SPORAZUMJELI SU SE KAKO SLIJEDI:

1. Svrha je ovog Sporazuma provesti proračunsku disciplinu, unaprijediti funkcioniranje godišnjeg proračunskog postupka i suradnju između institucija u proračunskim pitanjima te osigurati dobro financijsko upravljanje, kao i uspostaviti suradnju i utvrditi plan za uvođenje, tijekom trajanja višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. („VFO za razdoblje 2021. – 2027.”), novih vlastitih sredstava dostatnih kako bi se pokrilo vraćanje Instrumenta Europske unije za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/...¹⁺ („Uredba o EURI-ju”).

2. Proračunska disciplina kako je navedena u ovom Sporazumu obuhvaća sve rashode. Ovaj je Sporazum obvezujući za institucije sve dok je na snazi. Prilozi ovom Sporazumu čine njegov sastavni dio.

¹ Uredba Vijeća (EU) 2020/... od ... o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L ..., ..., str. ...).

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj Uredbe iz dokumenta ST 9971/20 (2020/0111 (NLE)), a u pripadajuću bilješku unijeti broj, datum i upućivanje na SL za tu uredbu.

3. Ovim Sporazumom ne mijenjaju se proračunske i zakonodavne ovlasti institucija kako su utvrđene u Ugovorima, Uredbi Vijeća (EU, Euratom) 2020/...¹⁺ („Uredba o VFO-u”), Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća² („Financijska uredba”) i Odluci Vijeća (EU, Euratom) 2020/...³⁺⁺ („Odluka o vlastitim sredstvima”) i ne dovode se u pitanje ovlasti nacionalnih parlamenata u pogledu vlastitih sredstava.
4. Za svaku izmjenu ovog Sporazuma potreban je zajednički dogovor institucija.
5. Ovaj se Sporazum sastoji od četiriju dijelova:
- dio I. sadržava odredbe koje se odnose na višegodišnji financijski okvir (VFO) te tematske i netematske posebne instrumente,

¹ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/... od ... kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. (SL L ..., ..., str. ...).

⁺ SL: molimo u tekst i pripadajuću bilješku unijeti broj i datum Uredbe iz dokumenta ST 9970/20 (2018/0166 (APP)) te unijeti upućivanje na SL.

² Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1).

³ Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/... od ... o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L ..., ..., str. ...).

⁺⁺ SL: molimo u tekst i pripadajuću bilješku unijeti broj i datum Uredbe iz dokumenta ST 10046/20 (2018/0135 (CNS)) te popuniti upućivanje na SL.

- dio II. odnosi se na međuinstitucijsku suradnju u proračunskim pitanjima;
- dio III. sadržava odredbe koje se odnose na dobro financijsko upravljanje sredstvima Unije;
- dio IV. sadržava odredbe koje se odnose na kvalitetu i usporedivost podataka o korisnicima u kontekstu zaštite proračuna Unije.

6. Ovaj Sporazum stupa na snagu ...⁺ i zamjenjuje Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju¹.

⁺ SL. molimo umetnuti datum zadnjeg potpisa ovog Sporazuma.

¹ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

DIO I.

VFO I POSEBNI INSTRUMENTI

A. ODREDBE KOJE SE ODNOSI NA VFO

7. Institucije, za potrebe dobrog financijskog upravljanja, u najvećoj mogućoj mjeri osiguravaju da tijekom proračunskog postupka i u trenutku donošenja općeg proračuna Unije za različite naslove VFO-a na raspolaganju ostane dovoljna razlika do gornjih granica, osim za podnaslov „Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija”.

Ažuriranje predviđanja odobrenih sredstava za plaćanje

8. Svake godine Komisija ažurira predviđanja odobrenih sredstava za plaćanje za razdoblje do barem 2027. U tom ažuriranju u obzir se uzimaju sve relevantne informacije, uključujući stvarno izvršenje odobrenih proračunskih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih proračunskih sredstava za plaćanje te predviđanja izvršenja. U obzir se uzimaju i pravila kako bi se osiguralo da se odobrena sredstva za plaćanje primjereno razvijaju u odnosu na odobrena sredstva za preuzimanje obveza i predviđanja rasta bruto nacionalnog dohotka Unije (BND).

B. ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA TEMATSKE
I NETEMATSKE POSEBNE INSTRUMENTE

Europski fond za prilagodbu globalizaciji

9. Ako se ispune uvjeti za mobilizaciju sredstava iz Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji koji su utvrđeni u relevantnom temeljnom aktu, Komisija podnosi prijedlog za njegovu mobilizaciju, a odluku o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji zajednički donose Europski parlament i Vijeće.

Istodobno s podnošenjem svojeg prijedloga odluke o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji, Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedlog za prijenos u relevantne proračunske linije.

Prijenosi povezani s Europskim fondom za prilagodbu globalizaciji provode se u skladu s Financijskom uredbom.

Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi

10. Ako Komisija smatra da su ispunjeni uvjeti za mobilizaciju pričuve za solidarnost i pomoć u nuždi, ona Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedlog za prijenos sredstava iz te pričuve u odgovarajuće proračunske linije u skladu s Financijskom uredbom.

Odluku o mobilizaciji iznosâ na temelju članka 9. stavka 1. točke (a) Uredbe o VFO-u zajednički donose Europski parlament i Vijeće na prijedlog Komisije u skladu s relevantnim temeljnim aktom.

Prije bilo kojeg prijedloga Komisije za prijenos sredstava iz pričuve za solidarnost i pomoć u nuždi za pomoć na temelju članka 9. stavka 1. točke (b) Uredbe o VFO-u, Komisija ispituje mogućnosti preraspodjele odobrenih sredstava.

Pričuva za prilagodbu Brexitu

11. Ako se ispune uvjeti za mobilizaciju sredstava iz pričuve za prilagodbu Brexitu koji su utvrđeni u relevantnom instrumentu, Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedlog za prijenos sredstava u relevantne proračunske linije.

Prijenosi povezani s pričuvom za prilagodbu Brexitu provode se u skladu s Financijskom uredbom.

Jedinstveni instrument za razliku do gornje granice

12. Komisija može predložiti mobilizaciju iznosa koji odgovaraju dijelu ili cijelom iznosu razlika do gornje granice iz članka 11. stavka 1. prvog podstavka točaka (a) i (c) Uredbe o VFO-u, u odnosu na nacrt proračuna ili nacrt izmjene proračuna. Mobilizaciju bilo kojeg iznosa iz članka 11. stavka 1. prvog podstavka točke (c) te uredbe predlaže Komisija nakon temeljite analize svih drugih financijskih mogućnosti.

Te iznose mogu mobilizirati Europski parlament i Vijeće u okviru proračunskog postupka iz članka 314. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije (UFEU).

Instrument fleksibilnosti

13. Komisija podnosi prijedlog za mobilizaciju sredstava iz instrumenta fleksibilnosti nakon što ispita sve mogućnosti za preraspodjelu odobrenih sredstava u okviru naslova u kojem su potrebni dodatni rashodi.

Tim se prijedlogom utvrđuju potrebe koje treba pokriti i iznos. Takav prijedlog može se podnijeti u kontekstu nacrta proračuna ili nacrta izmjene proračuna.

Sredstva iz instrumenta fleksibilnosti mogu mobilizirati Europski parlament i Vijeće u okviru proračunskog postupka iz članka 314. UFEU-a.

DIO II.

POBOLJŠANJE MEĐUINSTITUCIJSKE SURADNJE U PRORAČUNSKIM PITANJIMA

A. Postupak međuinstitucijske suradnje

14. Pojediniosti o međuinstitucijskoj suradnji tijekom proračunskog postupka utvrđene su u Prilogu I.

15. U skladu s člankom 312. stavkom 5. UFEU-a, institucije poduzimaju sve mjere potrebne kako bi se olakšalo donošenje novog VFO-a ili njegova revizija, u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom iz članka 312. stavka 2. UFEU-a. U takve mjere ubrajat će se redoviti sastanci i razmjena informacija između Europskog parlamenta i Vijeća te, na inicijativu Komisije, sastanci predsjednikâ institucija kako je utvrđeno u članku 324. UFEU-a kako bi se promicalo savjetovanje i usuglašavanje stajališta institucija. Ako je predstavljen prijedlog za novi VFO ili za znatnu reviziju, institucije će imati za cilj utvrditi posebne dogovore za međusobnu suradnju i dijalog tijekom cijelog postupka koji dovodi do njegova donošenja.

Proračunska transparentnost

16. Komisija priprema godišnje izvješće koje prilaže uz opći proračun Unije i u kojem objedinjuje dostupne informacije koje nisu povjerljive i koje se odnose na sljedeće:

- (a) imovinu i obveze Unije, uključujući one koje proizlaze iz poslova uzimanja i davanja zajmova koje obavlja Unija u skladu sa svojim ovlastima na temelju Ugovorâ;
- (b) prihode, rashode, imovinu i obveze Europskog razvojnog fonda¹, Europskog fonda za financijsku stabilnost, Europskog stabilizacijskog mehanizma i drugih mogućih budućih mehanizama;
- (c) rashode država članica u okviru pojačane suradnje, u mjeri u kojoj oni nisu uključeni u opći proračun Unije;

¹ Kako je utvrđeno u Unutarnjem sporazumu između predstavnika vlada država članica Europske unije koji su se sastali u okviru Vijeća, o financiranju pomoći Europske unije na temelju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2014. do 2020., u skladu sa Sporazumom o partnerstvu AKP-EU, i o dodjeli financijske pomoći za prekomorske zemlje i područja na koje se primjenjuje dio četvrti Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 210, 6.8.2013. str. 1.) te u prethodnim unutarnjim sporazumima.

- (d) rashode u vezi s klimom, na temelju djelotvorne metodologije koju je utvrdila Komisija i, ako je to relevantno, u skladu sa sektorskim zakonodavstvom, za praćenje potrošnje u području klime i njezine uspješnosti radi postizanja općeg cilja da se najmanje 30 % ukupnog iznosa rashoda iz proračuna Unije i iz Instrumenta Europske unije za oporavak namijeni podupiranju klimatskih ciljeva, uzimajući u obzir učinke postupnog ukidanja financiranja u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak i razlikovanja između ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, ako je to moguće.

Ako je napredak u jednom relevantnom programu ili više njih u ostvarivanju cilja u vezi s potrošnjom u području klime nedovoljan, institucije će se u skladu sa svojim odgovornostima i relevantnim zakonodavstvom međusobno savjetovati o odgovarajućim mjerama koje treba poduzeti kako bi se osiguralo da tijekom cijelog trajanja VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. potrošnja Unije za klimatske ciljeve odgovara iznosu od najmanje 30 % ukupnog iznosa rashoda iz proračuna Unije i iz Instrumenta Europske unije za oporavak.

- (e) rashode kojima se doprinosi zaustavljanju i preokretanju procesa smanjenja bioraznolikosti, na temelju djelotvorne, transparentne i sveobuhvatne metodologije koju je utvrdila Komisija u suradnji s Europskim parlamentom i Vijećem i, ako je to relevantno, u skladu sa sektorskim zakonodavstvom, s ciljem ostvarenja ambicije da se u 2024. osigura 7,5 %, u 2026. osigura 10 % te u 2027. osigura 10 % godišnje potrošnje u okviru VFO-a za ciljeve u području bioraznolikosti, imajući pritom u vidu postojeća preklapanja između ciljeva u područjima klime i bioraznolikosti;

- (f) promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca te prava i jednakih mogućnosti za sve tijekom provedbe i praćenja relevantnih programa, te uključivanje tih ciljeva kao i rodno osviještene politike, među ostalim tako da se pri procjenama učinka i evaluacijama koje se provode u skladu s okvirom za bolju izradu zakonodavstva ojača procjena utjecaja na rodnu ravnopravnost . Komisija će proučiti kako izraditi metodologiju za mjerenje relevantnih rashoda na razini programa u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. Komisija će tu metodologiju upotrebljavati čim bude dostupna. Komisija će najkasnije do 1. siječnja 2023. provesti tu metodologiju za određene programe kojima se upravlja na središnjoj razini kako bi ispitala njezinu izvedivost. Na sredini programskog razdoblja ispitat će se može li se tu metodologiju proširiti na druge programe tijekom preostalog trajanja VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.;
- (g) provedbu ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda u svim relevantnim programima Unije iz VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.

Djelotvorne metodologije iz prvog stavka točaka (d) i (e) uključivat će, u mjeri u kojoj je to moguće, upućivanje na doprinos proračuna Unije europskom zelenom planu, koji uključuje načelo „nenanošenja štete”.

Djelotvorna metodologija iz prvog stavka točke (d) bit će transparentna, sveobuhvatna, usmjerena na rezultate i utemeljena na uspješnosti te će uključivati godišnje savjetovanje Komisije s Europskim parlamentom i Vijećem i njome će se utvrđivati relevantne mjere koje treba poduzeti u slučaju nedovoljnog napretka u ostvarivanju primjenjivih ciljeva.

Nijedna metodologija iz ove točke ne bi smjela dovesti do prekomjernog administrativnog opterećenja za nositelje projekata i korisnike.

17. Komisija priprema godišnje izvješće o provedbi Instrumenta Europske unije za oporavak. U tom godišnjem izvješću objedinjuju se dostupne informacije koje nisu povjerljive i koje se odnose na sljedeće:

- imovinu i obveze koje proizlaze iz operacija uzimanja i davanja zajmova koje se provode na temelju članka 5. Odluke o vlastitim sredstvima,
- ukupan iznos primitaka dodijeljenih programima Unije u provedbi Instrumenta Europske unije za oporavak u prethodnoj godini, raščlanjen po programima i proračunskim linijama,
- doprinos pozajmljenih sredstava ostvarenju ciljeva Instrumenta Europske unije za oporavak i posebnih programa Unije.

B. UKLJUČIVANJE FINANCIJSKIH ODREDBA U ZAKONODAVNE AKTE

18. Svaki zakonodavni akt koji se odnosi na višegodišnji program i koji je donesen u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom sadržava odredbu kojom zakonodavac utvrđuje financijsku omotnicu za program.

Taj iznos predstavlja primarni referentni iznos za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.

Za programe iz Priloga II. Uredbi o VFO-u, primarni referentni iznos automatski se povećava dodatnim dodjelama iz članka 5. stavka 1. Uredbe o VFO-u.

Europski parlament i Vijeće, kao i Komisija pri izradi nacrtu proračuna, obvezuju se da neće odstupati od tog iznosa za više od 15 % tijekom cijelog razdoblja trajanja dotičnog programa, osim ako nastanu nove, objektivne i dugotrajne okolnosti za koje su navedeni izričiti i precizni razlozi, pri čemu se uzimaju u obzir rezultati provedbe programa, posebno na temelju procjena.

Svako povećanje na temelju takvih varijacija ostaje manje od postojeće gornje granice za dotični naslov, ne dovodeći u pitanje primjenu instrumenata iz Uredbe o VFO-u i ovog Sporazuma.

Četvrti stavak ne primjenjuje se na dodatne dodjele iz trećeg stavka.

Ova se točka ne primjenjuje na odobrena sredstva za koheziju koja su donesena u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i koja su unaprijed dodijeljena državama članicama, a koja sadržavaju financijsku omotnicu za cijelo razdoblje trajanja programa, ni na velike projekte iz članka 18. Uredbe o VFO-u.

19. U pravno obvezujućim aktima Unije koji se odnose na višegodišnje programe koji nisu doneseni u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ne navodi se „iznos koji se smatra nužnim”.

Ako Vijeće želi uključiti financijski referentni iznos, taj se iznos smatra izrazom želje zakonodavca te ne utječe na proračunske ovlasti Europskog parlamenta i Vijeća kako su utvrđene u UFEU-u. U svim pravno obvezujućim aktima Unije koji sadržavaju navedeni financijski referentni iznos navodi se odredba s tim učinkom.

C. RASHODI POVEZANI SA SPORAZUMIMA O RIBARSTVU

20. Na rashode povezane sa sporazumima o ribarstvu primjenjuju se posebna pravila navedena u nastavku.

Komisija se obvezuje redovito obavješćivati Europski parlament o pripremama i tijeku pregovora o sporazumima o ribarstvu, kao i o utjecaju tih sporazuma na proračun.

Tijekom zakonodavnog postupka koji se odnosi na sporazume o ribarstvu institucije se obvezuju uložiti sve napore kako bi osigurale da se svi postupci provedu što brže.

Iznosi predviđeni u proračunu za nove sporazume o ribarstvu ili za produljenje sporazuma o ribarstvu koji stupaju na snagu nakon 1. siječnja dotične financijske godine stavljaju se u pričuvu.

Ako se pokaže da su odobrena sredstva koja se odnose na sporazume o ribarstvu, uključujući pričuvu, nedostatna, Komisija Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja potrebne informacije o uzrocima takve situacije te o mjerama koje je moguće donijeti u skladu s uspostavljenim postupcima. Komisija prema potrebi predlaže odgovarajuće mjere.

Komisija svako tromjesečje Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja detaljne informacije o provedbi važećih sporazuma o ribarstvu te financijsko predviđanje za ostatak godine.

21. Ne dovodeći u pitanje relevantni postupak kojim su uređeni pregovori o sporazumima o ribarstvu, Europski parlament i Vijeće obvezuju se da će u okviru proračunske suradnje postići pravodoban dogovor o odgovarajućem financiranju sporazumâ o ribarstvu.

D. FINANCIRANJE ZAJEDNIČKE VANJSKE I SIGURNOSNE POLITIKE (ZVSP)

22. Ukupan iznos rashoda poslovanja za ZVSP u cijelosti se unosi u jedno proračunsko poglavlje, pod nazivom ZVSP. Tim se iznosom pokrivaju stvarne predvidive potrebe, koje se procjenjuju u okviru izrade nacrtu proračuna na temelju predviđanja koja Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”) priprema svake godine. Osigurava se razumna razlika do gornje granice za pokrivanje nepredviđenih djelovanja. Nije moguće unijeti nikakva sredstva u pričuvu.

23. Za rashode za ZVSP kojima se u skladu s člankom 41. Ugovora o Europskoj uniji tereti proračun Unije institucije nastoje, u okviru Odbora za mirenje, kako je naveden u članku 314. stavku 5. UFEU-a, i na temelju nacrtu proračuna koji je izradila Komisija, svake godine osigurati dogovor o iznosu rashoda poslovanja i raspodjeli tog iznosa na pojedine članke proračunskog poglavlja koje se odnosi na ZVSP. Ako se ne postigne dogovor, podrazumijeva se da Europski parlament i Vijeće u proračun unose iznos iz prethodnog proračuna ili iznos predložen u nacrtu proračuna, i to onaj koji je niži.

Ukupni iznos rashoda poslovanja za ZVSP raspodjeljuje se na članke proračunskog poglavlja koje se odnosi na ZVSP kako je predloženo u trećem stavku. Svaki članak obuhvaća djelovanja koja su već donesena, djelovanja koja su predviđena, ali još nisu donesena te iznose za buduća, odnosno nepredviđena djelovanja koja Vijeće treba donijeti tijekom dotične financijske godine.

U proračunskom poglavlju koje se odnosi na ZVSP članci u koje se trebaju unijeti djelovanja u okviru ZVSP-a mogli bi glasiti kako slijedi:

- pojedinačne glavne misije kako je navedeno u članku 52. stavku 1. točki (g) Financijske uredbe,
- druge misije (za operacije upravljanja krizama, sprečavanje, rješavanje i stabilizaciju sukoba te za praćenje i provedbu mirovnih i sigurnosnih procesa),
- neširenje oružja i razoružanje,
- hitne mjere,
- pripremne mjere i mjere praćenja provedbe,
- posebni predstavnici Europske unije.

Budući da Komisija na temelju Financijske uredbe ima ovlasti samostalno prenositi odobrena sredstva između članaka unutar proračunskog poglavlja koje se odnosi na ZVSP, time je osigurana fleksibilnost koja se smatra potrebnom za brzu provedbu djelovanjâ u okviru ZVSP-a. U slučaju da iznos proračunskog poglavlja koje se odnosi na ZVSP tijekom financijske godine bude nedostatan za pokrivanje potrebnih troškova, Europski parlament i Vijeće pokušavaju na prijedlog Komisije hitno pronaći rješenje.

24. Svake godine Visoki predstavnik savjetuje se s Europskim parlamentom o dokumentu usmjerenom na buduće razdoblje, koji se dostavlja do 15. lipnja dotične godine te sadržava glavne aspekte i temeljne smjernice ZVSP-a, uključujući financijske posljedice za proračun Unije, evaluaciju mjera pokrenutih u godini $n - 1$ te procjenu usklađenosti i komplementarnosti ZVSP-a s drugim vanjskim financijskim instrumentima Unije. Nadalje, Visoki predstavnik u okviru redovitog političkog dijaloga o ZVSP-u svake godine održava najmanje pet zajedničkih savjetodavnih sastanaka na kojima izvješćuje Europski parlament, a pojedini o njihovu održavanju trebaju se dogovoriti najkasnije 30. studenoga svake godine. Sudjelovanje na tim sastancima određuje Europski parlament odnosno Vijeće imajući u vidu cilj i narav informacija koje se na njima razmjenjuju.

Komisiju se poziva da sudjeluje na tim sastancima.

Ako Vijeće donese odluku u području ZVSP-a iz koje proizlaze rashodi, Visoki predstavnik odmah, a najkasnije u roku od pet radnih dana od donošenja te odluke, Europskom parlamentu dostavlja procjenu predviđenih troškova („financijski izvještaj”), osobito troškova povezanih s rokovima, zaposlenim osobljem, upotrebom poslovnih prostora i druge infrastrukture, prometnom infrastrukturom, zahtjevima u pogledu osposobljavanja te sigurnosnim mjerama.

Jedanput u svakom tromjesečju Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o provedbi djelovanjâ u okviru ZVSP-a te financijskim predviđanjima za ostatak financijske godine.

E. RAD INSTITUCIJA
U PODRUČJU PITANJA RAZVOJNE POLITIKE

25. Komisija uspostavlja neformalan dijalog s Europskim parlamentom o pitanjima razvojne politike.

DIO III.

DOBRO FINANCIJSKO UPRAVLJANJE SREDSTVIMA UNIJE

A. FINANCIJSKO PROGRAMIRANJE

26. Komisija dvaput godišnje, prvi put uz dokumente priložene nacrtu proračuna, a drugi put nakon donošenja općeg proračuna Unije, dostavlja potpuno financijsko programiranje za naslove 1., 2. (osim za podnaslov „Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija”), 3. (za „Okoliš i djelovanje u području klime” i „Pomorsku politiku i ribarstvo”), 4., 5. i 6. VFO-a. U tom programiranju, strukturiranom prema naslovu, području politike i proračunskoj liniji, trebalo bi biti određeno sljedeće:

- (a) zakonodavstvo na snazi, uz razlikovanje višegodišnjih programa i godišnjih djelovanja:
 - i. za višegodišnje programe Komisija bi trebala navesti postupak na temelju kojega su doneseni (redovni ili posebni zakonodavni postupak), njihovo trajanje, ukupnu financijsku omotnicu i udio dodijeljen za administrativne rashode;

- ii. za višegodišnje programe iz Priloga II. Uredbi o VFO-u, Komisija bi trebala transparentno navesti dodatne dodjele na temelju članka 5. Uredbe o VFO-u;
 - iii. za godišnja djelovanja (povezana s pilot-projektima, pripremnim djelovanjima i agencijama) i djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije, Komisija bi trebala osigurati višegodišnje procjene;
- (b) zakonodavni prijedlozi u postupku donošenja: aktualni prijedlozi Komisije s najnovijim ažuriranjem.

Komisija bi trebala razmotriti načine za međusobno povezivanje financijskog programiranja s njezinim zakonodavnim programiranjem radi pružanja točnijih i pouzdanijih predviđanja. Za svaki zakonodavni prijedlog Komisija bi trebala navesti je li uključen u programiranje dostavljeno istodobno uz podnošenje nacrt proračuna ili nakon konačnog donošenja proračuna. Komisija bi trebala obavijestiti Europski parlament i Vijeće posebice o sljedećem:

- (a) svim novim zakonodavnim aktima koji su doneseni i svim podnesenim prijedlozima koji su u postupku donošenja, ali nisu uključeni u programiranje dostavljeno istodobno uz nacrt proračuna ili nakon konačnog donošenja proračuna (s odgovarajućim iznosima);
- (b) zakonodavstvu predviđenom u godišnjem zakonodavnom programu rada Komisije, uz navođenje bi li ta djelovanja mogla imati financijski učinak.

Kad god je potrebno, Komisija bi trebala naznačiti reprogramiranje do kojeg dolazi zbog novih zakonodavnih prijedloga.

B. AGENCIJE I EUROPSKE ŠKOLE

27. Prije podnošenja prijedloga za osnivanje nove agencije Komisija bi trebala izraditi pouzdanu, potpunu i objektivnu procjenu učinka, uzimajući u obzir, među ostalim, kritičnu masu osoblja i kompetencija, aspekte troškova i koristi, supsidijarnost i proporcionalnost, učinak na nacionalne aktivnosti i aktivnosti Unije te proračunske posljedice za dotični naslov rashoda. Na temelju tih informacija te ne dovodeći u pitanje zakonodavne postupke kojima je uređeno osnivanje agencije, Europski parlament i Vijeće obvezuju se da će u okviru proračunske suradnje postići pravodoban dogovor o financiranju agencije čije se osnivanje predlaže.

Primjenjuju se sljedeći postupovni koraci:

- prvo, Komisija sustavno svaki prijedlog za osnivanje nove agencije podnosi na prvom trijalogu nakon donošenja prijedloga te predstavlja financijski izvještaj priložen zakonodavnom prijedlogu kojim se predlaže osnivanje agencije i iznosi posljedice tog postupka za preostalo razdoblje financijskog programiranja,
- drugo, tijekom zakonodavnog postupka Komisija pomaže zakonodavcu u procjeni financijskih posljedica predloženih izmjena. Te financijske posljedice trebalo bi razmotriti tijekom relevantnih zakonodavnih trijaloga,
- treće, prije zaključenja zakonodavnog postupka Komisija predstavlja ažurirani financijski izvještaj, uzimajući u obzir moguće izmjene od strane zakonodavca; taj završni financijski izvještaj uvrštava se na dnevni red završnog zakonodavnog trijaloga te ga zakonodavac formalno potvrđuje. Uvrštava se i na dnevni red sljedećeg proračunskog trijaloga (u hitnim slučajevima u pojednostavnjenom obliku) radi postizanja dogovora o financiranju,

- četvrto, dogovor postignut tijekom trijaloga, uzimajući u obzir proračunsku procjenu Komisije u pogledu sadržaja zakonodavnog postupka, potvrđuje se u zajedničkoj izjavi. Taj dogovor podliježe odobrenju Europskog parlamenta i Vijeća, u skladu s poslovnikom svakog od njih.

Isti postupak primijenio bi se na svaku izmjenu pravnog akta o osnivanju određene agencije koja bi imala učinak na resurse dotične agencije.

Ako se zadaće agencije znatno promijene bez izmjene pravnog akta kojim je dotična agencija osnovana, Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće slanjem revidiranog financijskog izvještaja kako bi se Europskom parlamentu i Vijeću omogućilo postizanje pravodobnog dogovora o financiranju agencije.

28. U proračunskom postupku trebalo bi uzeti u obzir relevantne odredbe iz Zajedničkog pristupa priloženog Zajedničkoj izjavi Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o decentraliziranim agencijama potpisanoj 19. srpnja 2012.

29. Ako Vijeće guvernera predvidi osnivanje nove europske škole, za proračunske posljedice tog osnivanja na proračun Unije potrebno je primijeniti sličan postupak, *mutatis mutandis*.

DIO IV.

ZAŠTITA PRORAČUNA UNIJE: KVALITETA I USPOREDIVOST PODATAKA O KORISNICIMA

30. U skladu sa zahtjevima Europskog parlamenta i kao odgovor na točku 24. zaključaka Europskog vijeća od 17. do 21. srpnja 2020., radi poboljšanja zaštite proračuna Unije i Instrumenta Europske unije za oporavak od prijevara i nepravilnosti, institucije su suglasne o uvođenju standardiziranih mjera za prikupljanje, uspoređivanje i objedinjavanje informacija i brojki o krajnjim primateljima i korisnicima financijskih sredstava Unije u svrhu kontrole i revizije.

31. Kako bi se osigurale djelotvorne kontrole i revizije, potrebno je prikupljati podatke o onima koji u konačnici, izravno ili neizravno, ostvaruju korist od financijskih sredstava Unije u okviru podijeljenog upravljanja te od projekata i reformi koji se podupiru na temelju Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost, uključujući podatke o stvarnim vlasnicima primatelja sredstava. Pravila koja se odnose na prikupljanje i obradu takvih podataka trebat će biti u skladu s primjenjivim pravilima o zaštiti podataka.

32. Kako bi se poboljšala zaštita proračuna Unije Komisija će staviti na raspolaganje integrirani i interoperabilni sustav za informiranje i praćenje, uključujući jedinstveni alat za rudarenje podataka i utvrđivanje razine rizika radi procjene i analize podataka iz točke 31. s ciljem da ga primjenjuju sve države članice. Tim sustavom osigurale bi se učinkovite provjere sukoba interesa, nepravilnosti, pitanja u pogledu dvostrukog financiranja i bilo koje zloupotrebe sredstava. Komisija, Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) te druga istražna i kontrolna tijela Unije trebali bi imati potreban pristup tim podacima kako bi izvršavali svoje nadzorne funkcije u vezi s kontrolama i revizijama koje prvenstveno trebaju provesti države članice u svrhu otkrivanja nepravilnosti i provedbe administrativnih istraga u pogledu zloupotrebe dotičnih finansijskih sredstava Unije, te kako bi dobili točan pregled njihove.

33. Ne dovodeći u pitanje prava institucija na temelju relevantnih Ugovora, tijekom zakonodavnog postupka koji se odnosi na relevantne temeljne akte institucije se obvezuju lojalno surađivati kako bi osigurale daljnje postupanje u vezi sa zaključcima Europskog vijeća od 17. do 21. srpnja 2020., u skladu s pristupom opisanim u ovom dijelu.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

Za Komisiju
Predsjednik

MEĐUINSTITUCIJSKA SURADNJA TIJEKOM PRORAČUNSKOG POSTUPKA

Dio A. Raspored proračunskog postupka

1. Institucije svake godine pravodobno prije početka proračunskog postupka na temelju postojeće prakse dogovaraju pragmatičan raspored.
2. Kako bi se osiguralo da Europski parlament i Vijeće mogu djelotvorno izvršavati svoje proračunske ovlasti, stanja proračuna, prijenosi ili druge obavijesti koje podrazumijevaju aktiviranje rokova podnose se uzimajući u obzir sva razdoblja stanke, o čijim su se datumima te institucije međusobno pravodobno obavijestile putem svojih službi.

Dio B. Prioriteti u proračunskom postupku

3. Pravodobno, prije nego što Komisija donese nacrt proračuna, saziva se trijalog radi rasprave o mogućim prioritetima proračuna za sljedeću financijsku godinu i svim pitanjima koja proizlaze iz izvršenja proračuna za tekuću financijsku godinu, na temelju informacija koje je Komisija dostavila u skladu s točkom 37.

Dio C. Izrada nacrtu proračuna i ažuriranje procjena

4. Institucije, osim Komisije, pozivaju se da do kraja ožujka donesu izvještaje o procjenama.
5. Komisija svake godine predlaže nacrt proračuna u kojem su prikazane stvarne financijske potrebe Unije.

Pri tome uzima u obzir:

- (a) predviđanja koja su dostavile države članice u vezi sa strukturnim fondovima;
- (b) sposobnost za iskorištavanje odobrenih sredstava, pri čemu se nastoji održati čvrsta veza između odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje;
- (c) mogućnosti za započinjanje novih politika putem pilot-projekata i/ili novih pripremnih djelovanja odnosno za nastavak višegodišnjih djelovanja koja završavaju, nakon što se procijeni je li moguće izraditi temeljni akt u smislu Financijske uredbe (definicija temeljnog akta, nužnost temeljnog akta za provedbu i iznimke);
- (d) potrebu da se osigura da su sve promjene u rashodima u odnosu na prethodnu godinu u skladu s ograničenjima proračunske discipline.

6. Institucije u najvećoj mogućoj mjeri izbjegavaju unošenje u proračun stavki s neznatnim iznosima rashoda za operacije.
7. Europski parlament i Vijeće obvezuju se i da će uzeti u obzir procjenu mogućnosti za izvršenje proračuna koju je izradila Komisija u svojim nacrtima te u vezi s izvršenjem proračuna za tekuću financijsku godinu.
8. U interesu dobrog financijskog upravljanja te s obzirom na učinak znatnih izmjena u glavama i poglavljima proračunske nomenklature na obveze odjelâ Komisije povezane s izvješćivanjem o upravljanju, Europski parlament i Vijeće obvezuju se da će se o svim takvim znatnim izmjenama savjetovati s Komisijom tijekom postupka mirenja.
9. U interesu lojalne i dobre institucijske suradnje Europski parlament i Vijeće obvezuju se da će preko svojih pregovarača održavati redovite i aktivne kontakte na svim razinama tijekom čitavog proračunskog postupka te posebno tijekom čitavog razdoblja mirenja s ciljem postizanja dogovora. Europski parlament i Vijeće obvezuju se da će tijekom postupka mirenja u suradnji s Komisijom osigurati pravodobnu i neprestanu uzajamnu razmjenu relevantnih informacija i dokumenata i na formalnoj i na neformalnoj razini, kao i da će prema potrebi održavati tehničke ili neformalne sastanke. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću osigurava pravodoban i ravnopravan pristup informacijama i dokumentima.

10. Dok se ne sazove Odbor za mirenje, Komisija prema potrebi može podnositi pisma izmjene nacrtu proračuna u skladu s člankom 314. stavkom 2. UFEU-a, uključujući pismo izmjene kojim se posebice ažurira procjena rashoda za poljoprivredu. Komisija informacije o ažuriranjima podnosi na razmatranje Europskom parlamentu i Vijeću čim one postanu dostupne. Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja sve propisno opravdane razloge koje zatraže.

Dio D. Proračunski postupak prije postupka mirenja

11. Prije čitanja u Vijeću pravodobno se saziva trijalog kako bi se institucijama omogućila razmjena mišljenja o nacrtu proračuna.
12. Kako bi Komisija mogla pravodobno procijeniti izvršivost izmjena koje su predvidjeli Europski parlament i Vijeće, a kojima se utvrđuju nova pripremna djelovanja ili pilot-projekti odnosno kojima se produljuju postojeći, Europski parlament i Vijeće obavješćuju Komisiju o svojim namjerama u tom pogledu kako bi se prva rasprava mogla održati već tijekom tog trijaloga.
13. Trijalog se može sazvati prije glasovanja na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta.

Dio E. Postupak mirenja

14. Ako Europski parlament usvoji amandmane na stajalište Vijeća, predsjednik Vijeća tijekom iste plenarne sjednice prima na znanje razlike u stajalištu dviju institucija te daje suglasnost tome da predsjednik Europskog parlamenta odmah sazove Odbor za mirenje. Pismo kojim se saziva Odbor za mirenje šalje se najkasnije prvog radnog dana u tjednu nakon završetka parlamentarne sjednice tijekom koje se glasovalo na plenarnoj sjednici, a razdoblje mirenja započinje sljedećeg dana. Razdoblje od 21 dana računa se u skladu s Uredbom Vijeća (EEZ, Euratom) br. 1182/71¹.
15. Ako se Vijeće ne može složiti sa svim amandmanima koje je usvojio Europski parlament, svoje bi stajalište trebalo potvrditi slanjem pisma prije prvog predviđenog sastanka u razdoblju mirenja. U takvom slučaju Odbor za mirenje nastavlja postupati u skladu s uvjetima utvrđenima u sljedećim točkama.
16. Odborom za mirenje zajednički predsjedavaju predstavnici Europskog parlamenta i Vijeća. Sastancima Odbora za mirenje predsjedava supredsjedatelj iz institucije koja je domaćin sastanka. Svaka institucija u skladu sa svojim poslovníkom određuje sudionike za svaki sastanak te utvrđuje svoj mandat za pregovore. Europski parlament i Vijeće na odgovarajućoj su razini zastupljeni u Odboru za mirenje kako bi svaka delegacija mogla politički obvezati svoju instituciju te kako bi se mogao ostvariti stvaran napredak prema konačnom dogovoru.

¹ Uredba Vijeća (EEZ, Euratom) br. 1182/71 od 3. lipnja 1971. o utvrđivanju pravila koja se primjenjuju na razdoblja, datume i rokove (SL L 124, 8.6.1971., str. 1.).

17. U skladu s člankom 314. stavkom 5. drugim podstavkom UFEU-a Komisija sudjeluje u radu Odbora za mirenje i poduzima sve potrebne inicijative radi usuglašavanja stajališta Europskog parlamenta i Vijeća.
18. Tijekom postupka mirenja održavaju se trijalozni na različitim razinama zastupanja s ciljem rješavanja otvorenih pitanja i pripreme temelja za dogovor koji se treba postići u Odboru za mirenje.
19. Sastanci Odbora za mirenje i trijalozni održavaju se naizmjenice u prostorima Europskog parlamenta i prostorima Vijeća s ciljem ravnopravnog korištenja infrastrukturom, uključujući infrastrukturu za usmeno prevođenje.
20. Datumi sastanaka Odbora za mirenje i trijaloga određuju se unaprijed dogovorom institucija.

21. Odboru za mirenje stavlja se na raspolaganje zajednički skup dokumenata („ulazni dokumenti”) u kojima se uspoređuju različiti koraci proračunskog postupka¹. Ti dokumenti obuhvaćaju iznose po pojedinačnim linijama, ukupne iznose po naslovima VFO-a te pročišćeni dokument s iznosima i napomenama za sve proračunske linije koje se smatraju tehnički „otvorenima”. Ne dovodeći u pitanje konačnu odluku Odbora za mirenje, poseban dokument navodi sve proračunske linije koje se smatraju tehnički zatvorenima². Ti se dokumenti razvrstavaju prema proračunskoj nomenklaturi.

Ulaznim dokumentima za Odbor za mirenje prilažu se i drugi dokumenti, uključujući pismo Komisije o izvršivosti u pogledu stajališta Vijeća i amandmana Europskog parlamenta te sva pisma drugih institucija koja se odnose na stajalište Vijeća ili amandmane Europskog parlamenta.

22. Kako bi se do kraja razdoblja mirenja postigao dogovor, u trijalozima se:
- (a) određuje područje pregovora o proračunskim pitanjima koja treba riješiti;
 - (b) potvrđuje popis proračunskih linija koje se smatraju tehnički zatvorenima, podložno konačnom dogovoru o cjelokupnom proračunu za financijsku godinu;

¹ Različiti koraci uključuju: proračun za tekuću financijsku godinu (uključujući donesene izmjene proračuna); početni nacrt proračuna; stajalište Vijeća o nacrtu proračuna; amandmane Europskog parlamenta u odnosu na stajalište Vijeća i pisma izmjena koja je podnijela Komisija (ako ih još nisu u potpunosti odobrile institucije).

² Proračunska linija koja se smatra tehnički zatvorenom jest linija za koju nema neslaganja između Europskog parlamenta i Vijeća te za koju nije podneseno pismo izmjene.

- (c) raspravlja o pitanjima navedenima u točki (a) s ciljem postizanja mogućih dogovora koje Odbor za mirenje treba potvrditi;
- (d) raspravlja o tematskim pitanjima, među ostalim po naslovima VFO-a.

Tijekom svakog trijaloga ili odmah nakon njega zajednički se izrađuju provizorni zaključci i istodobno se dogovara dnevni red za sljedeći sastanak. Te zaključke bilježi institucija koja je domaćin trijaloga i nakon 24 sata smatraju se privremeno odobrenima, ne dovodeći u pitanje konačnu odluku Odbora za mirenje.

- 23. Zaključci trijaloga i dokument za moguću potvrdu dostupni su Odboru za mirenje na njegovim sastancima zajedno s proračunskim linijama za koje je tijekom trijaloga postignut provizorni dogovor.
- 24. Zajednički tekst iz članka 314. stavka 5. UFEU-a izrađuju tajništva Europskog parlamenta i Vijeća uz pomoć Komisije. On se sastoji od pisma o prijenosu koje predsjedatelji dviju delegacija upućuju predsjednicima Europskog parlamenta i Vijeća te koje sadržava datum dogovora u Odboru za mirenje, te priloga koji obuhvaćaju:
 - (a) iznose po linijama za sve proračunske stavke i ukupne iznose po naslovima VFO-a;

- (b) konsolidirani dokument u kojem su navedeni iznosi i konačni tekst svih linija koje su izmijenjene tijekom postupka mirenja;
- (c) popis linija koje nisu izmijenjene u odnosu na nacrt proračuna ili stajalište Vijeća o nacrtu proračuna.

Odbor za mirenje može odobriti i zaključke i moguće zajedničke izjave povezane s proračunom.

25. Zajednički tekst prevodi se na sve službene jezike institucija Unije (to čine službe Europskog parlamenta) i podnosi se na odobrenje Europskom parlamentu i Vijeću u roku od četrnaest dana od dana postizanja dogovora o zajedničkom tekstu iz točke 24.

Nakon donošenja zajedničkog teksta proračun podliježe pravno-jezičnoj redakturi spajanjem prilogâ zajedničkom tekstu s proračunskim linijama koje nisu izmijenjene tijekom postupka mirenja.

26. Institucija koja je domaćin sastanka (trijaloga ili mirenja) na sastancima Odbora za mirenje osigurava infrastrukturu za prevođenje na sve jezike, a na trijalozima za prevođenje na *ad hoc* utvrđene jezike.

Institucija koja je domaćin sastanka osigurava umnožavanje i distribuciju dokumenata za sastanak.

Službe institucija surađuju u unošenju rezultata pregovora radi finalizacije zajedničkog teksta.

Dio F. Izmjene proračuna

Opća načela

27. Imajući na umu da se izmjene proračuna često odnose na posebna i katkad hitna pitanja, institucije su suglasne s načelima navedenima u nastavku kako bi se osigurala odgovarajuća međuinstitucijska suradnja s ciljem neometanog i brzog postupka donošenja odluka za izmjene proračuna, izbjegavajući pritom u najvećoj mogućoj mjeri sazivanje sastanka mirenja povezanog s izmjenama proračuna.
28. Institucije nastoje u najvećoj mogućoj mjeri ograničiti broj izmjena proračuna.

Raspored

29. Komisija unaprijed obavješćuje Europski parlament i Vijeće o mogućim datumima donošenja nacrtu izmjena proračuna, ne dovodeći u pitanje konačni datum donošenja.
30. Europski parlament i Vijeće, svaki u skladu sa svojim internim poslovnikom, nastoje preispitati nacrt izmjene proračuna koji je predložila Komisija što prije nakon što ga Komisija donese.
31. Kako bi se taj postupak ubrzao, Europski parlament i Vijeće osiguravaju da su njihovi rasporedi rada u najvećoj mogućoj mjeri usklađeni kako bi se omogućilo da se postupak može provesti dosljedno i usklađeno. Stoga nastoje što prije utvrditi okviran raspored za različite faze u postupku do konačnog donošenja izmjene proračuna.

Europski parlament i Vijeće uzimaju u obzir relativnu hitnost izmjene proračuna i potrebu da je se pravodobno odobri kako bi proizvodila učinke tijekom dotične financijske godine.

Suradnja tijekom čitanjâ

32. Institucije tijekom cijelog postupka surađuju u dobroj vjeri i time u najvećoj mogućoj mjeri omogućuju donošenje izmjena proračuna u ranoj fazi postupka.

Prema potrebi, i u slučaju mogućeg razilaženja, Europski parlament ili Vijeće prije zauzimanja konačnog stajališta o izmjeni proračuna, ili Komisija u bilo kojem trenutku, mogu predložiti sazivanje posebnog trijaloga radi rasprave o tim razilaženjima i pokušaja postizanja kompromisa.

33. Svi nacrti izmjena proračuna koje predloži Komisija, a koji još nisu konačno odobreni, sustavno se uvrštavaju na dnevni red trijaloga planiranih za godišnji proračunski postupak. Komisija predlaže nacрте izmjena proračuna, a Europski parlament i Vijeće, u mjeri u kojoj je to moguće, svoja stajališta iznose prije trijaloga.
34. Ako se tijekom trijaloga postigne kompromis, Europski parlament i Vijeće obvezuju se uzeti u obzir rezultate trijaloga tijekom rasprave o izmjeni proračuna u skladu s UFEU-om i svojim poslovnicima.

Suradnja nakon čitanjâ

35. Ako Europski parlament odobri stajalište Vijeća bez amandmana, izmjena proračuna donosi se u skladu s UFEU-om.
36. Ako Europski parlament usvoji amandmane većinom glasova svojih članova, primjenjuje se članak 314. stavak 4. točka (c) UFEU-a. Međutim, prije sastanka Odbora za mirenje, saziva se trijalog:
 - (a) ako se tijekom tog trijaloga postigne dogovor te podložno dogovoru Europskog parlamenta i Vijeća o rezultatima trijaloga, mirenje se zaključuje razmjenom pisama bez sastanka Odbora za mirenje;
 - (b) ako se tijekom tog trijaloga ne postigne dogovor, Odbor za mirenje sastaje se i organizira rad u skladu s okolnostima, a s ciljem ostvarenja što većeg napretka u dovršetku postupka donošenja odluka prije isteka roka od dvadeset i jednog dana koji je utvrđen u članku 314. stavku 5. UFEU-a. Odbor za mirenje svoj rad može zaključiti razmjenom pisama.

Dio G. Izvršenje proračuna, plaćanja i nepodmirene obveze (*reste à liquider* (RAL))

37. S obzirom na potrebu osiguravanja da se ukupna odobrena sredstva za plaćanje povećavaju primjereno odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza kako bi se izbjegla neuobičajena prebacivanja RAL-a iz jedne godine u drugu, institucije su suglasne da će pomno pratiti predviđanja plaćanja i razinu RAL-a kako bi se umanjio rizik od ugrožavanja provedbe programâ Unije zbog nedostatka odobrenih sredstava za plaćanje na kraju VFO-a.

Kako bi se osiguralo da se razinom i profilom plaćanja u svim naslovima može upravljati, u svim naslovima dosljedno se primjenjuju pravila o opozivu, posebice pravila o automatskom opozivu.

Tijekom proračunskog postupka institucije se redovito sastaju radi zajedničkog ocjenjivanja postojećeg stanja i izgleda za izvršenje proračuna u tekućoj godini i budućim godinama. To se ocjenjivanje provodi u obliku namjenskih međuinstitucijskih sastanaka na odgovarajućoj razini, prije kojih Komisija pruža detaljne informacije o postojećem stanju, koje su raščlanjene prema fondu i državi članici, a obuhvaćaju izvršenje plaćanja, prijenose, primljene zahtjeve za povrat i revidirana predviđanja, uključujući dugoročna predviđanja, prema potrebi. Osobito, kako bi se osiguralo da Unija može ispuniti sve svoje financijske obveze koje proizlaze iz postojećih i budućih obveza u razdoblju 2021. 2027. u skladu s člankom 323. UFEU-a, Europski parlament i Vijeće analiziraju procjene Komisije u pogledu potrebne razine odobrenih sredstava za plaćanje i raspravljaju o njima.

38. Komisija će isključivo u svrhu otklanjanja posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19 biti ovlaštena u ime Unije pozajmiti sredstva na tržištima kapitala u iznosu do 750 000 milijuna EUR u cijenama iz 2018., od čega se iznos u visini do 390 000 milijuna EUR u cijenama iz 2018. može upotrijebiti za rashode, a iznos u visini do 360 000 milijuna EUR u cijenama iz 2018. može se upotrijebiti za davanje zajmova u skladu s člankom 5. stavkom 1. Odluke o vlastitim sredstvima. Kako je predviđeno u Uredbi o EURI-ju, iznos koji se treba upotrijebiti za rashode čini vanjske namjenske prihode za potrebe članka 21. stavka 5. Financijske uredbe.
39. Institucije su suglasne da je, u okviru ograničenja utvrđenih u Uredbi o EURI-ju i, prema potrebi, relevantnom sektorskom zakonodavstvu, ulogu Europskog parlamenta i Vijeća, kada djeluju u svojstvu proračunskog tijela, potrebno ojačati u vezi s vanjskim namjenskim prihodima u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak kako bi se osigurao primjeren nadzor nad upotrebom takvih prihoda te odgovarajuća uključenost u njoj. Institucije su također suglasne da je potrebno osigurati potpunu transparentnost i vidljivost svih sredstava u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak.

¹ Ako Komisija podnese prijedlog akta Vijeća na temelju članka 122. UFEU-a koji bi mogao imati znatne posljedice za proračun, primjenjuje se postupak utvrđen u Zajedničkoj izjavi Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od ... o proračunskom nadzoru nad novim prijedlozima na temelju članka 122. UFEU-a koji bi mogli imati znatne posljedice za proračun Unije (SL ..., str. ...).

⁺ SL: molimo umetnuti u bilješku datum zajedničke izjave iz dokumenta SN 3633/3/20 REV 3 ADD 1 i unijeti upućivanje na SL.

Vanjski namjenski prihodi u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak

40. S obzirom na potrebu da se osigura primjerna uključenost Europskog parlamenta i Vijeća u upravljanju vanjskim namjenskim prihodima u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak, institucije su suglasne s postupkom utvrđenim u točkama od 41. do 46.
41. U kontekstu proračunskog postupka Komisija će dostaviti detaljne informacije zajedno sa svojim nacrtima procjena. Takve informacije uključuju detaljne procjene odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje te pravnih obveza, raščlanjene po naslovu i programu koji prima namjenske prihode na temelju Uredbe o EURI-ju. Komisija će dostaviti sve dodatne relevantne informacije koje zatraže Europski parlament ili Vijeće. Komisija će nacrtu proračuna priložiti dokument u kojem će biti sabrane sve relevantne informacije u vezi s Instrumentom Europske unije za oporavak, uključujući sažete tablice u kojima će se objediniti proračunska odobrena sredstva i namjenski prihodi iz Instrumenta Europske unije za oporavak. Taj će dokument biti dio priloga općem proračunu Unije o vanjskim namjenskim prihodima iz točke 44.
42. Komisija će dostavljati redovita ažuriranja tih informacija iz točke 41. tijekom cijele financijske godine, a barem prije svakog namjenskog sastanka kako je navedeno u točki 45. Komisija će dostaviti relevantne informacije Europskom parlamentu i Vijeću dovoljno rano kako bi se omogućile smislene rasprave i razmatranja o odgovarajućim dokumentima za planiranje, među ostalim prije nego što Komisija donese relevantne odluke.

43. Institucije će se redovito sastajati u okviru proračunskog postupka radi zajedničkog ocjenjivanja izvršenja vanjskih namjenskih prihoda u okviru Instrumenta za Europske unije oporavak, a osobito postojećeg stanja i izgleda za izvršenje, te kako bi raspravljale o godišnjim procjenama dostavljenima zajedno s odgovarajućim nacrtima proračuna i njihovoj raspodjeli, uzimajući pritom u obzir ograničenja i uvjete utvrđene u Uredbi o EURI-ju i, prema potrebi, u relevantnom sektorskom zakonodavstvu.
44. Europski parlament i Vijeće priložit će općem proračunu Unije dokument, u obliku priloga, u kojem se navode sve proračunske linije koje primaju namjenske prihode u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak. Osim toga, upotrijebit će strukturu proračuna za uključivanje namjenskih prihoda u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak, a osobito proračunske primjedbe, radi provedbe odgovarajuće kontrole nad upotrebom tih prihoda. U skladu s člankom 22. Financijske uredbe, Europski parlament i Vijeće unijet će u račun rashoda primjedbe, uključujući opće primjedbe, u kojima se navodi koje proračunske linije mogu primiti odobrena sredstva koja odgovaraju prihodima namijenjenima na temelju Uredbe o EURI-ju te se navode odgovarajući iznosi. Komisija se u izvršavanju svoje odgovornosti za izvršenje namjenskih prihoda obvezuje takve primjedbe uzeti u obzir.

45. Institucije su suglasne organizirati namjenske međuinstitucijske sastanke na odgovarajućoj razini radi ocjenjivanja postojećeg stanja i izgleda za vanjske namjenske prihode u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak. Ti će se sastanci održavati najmanje tri puta tijekom jedne financijske godine neposredno prije ili poslije proračunskih trijaloga.
- Nadalje, institucije se sastaju *ad hoc* ako jedna od institucija za to dostavi obrazloženi zahtjev. Europski parlament i Vijeće mogu u bilo kojem trenutku podnijeti pisana opažanja u vezi s izvršenjem vanjskih namjenskih prihoda. Komisija se obvezuje uzeti u obzir sve primjedbe i prijedloge Europskog parlamenta i Vijeća. Na tim se sastancima u skladu s točkom 46. mogu rješavati znatna odstupanja u rashodima u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak.
46. Komisija dostavlja detaljne informacije o svakom odstupanju od svojih početnih predviđanja prije namjenskog međuinstitucijskog sastanka iz članka 45. i na *ad hoc* osnovi u slučaju znatnog odstupanja. Odstupanje od predviđenih rashoda u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak znatno je ako rashodi za određenu financijsku godinu i određeni program odstupaju od predviđanja za više 10 %. U slučaju znatnih odstupanja od početnih predviđanja, institucije će raspravljati o tom pitanju ako Europski parlament ili Vijeće to zatraže u roku od dva tjedna od obavijesti o takvom znatnom odstupanju. Institucije će zajednički razmotriti to pitanje s ciljem postizanja zajedničkog stajališta u roku od tri tjedna od zahtjeva za sastanak. Komisija će zaprimljena opažanja uzeti u obzir u najvećoj mogućoj mjeri. Komisija se obvezuje da neće donijeti nikakvu odluku dok se ne zaključe razmatranja ili ne istekne rok od tri tjedna. U potonjem slučaju Komisija primjereno obrazlaže svoju odluku. U hitnim slučajevima institucije se mogu dogovoriti da rokove skrate za jedan tjedan.

Zajmovi dani u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak

47. Kako bi se osigurale potpune informacije te transparentnost i vidljivost u pogledu komponente zajma Instrumenta Europske unije za oporavak, Komisija će zajedno sa svojim nacrtima procjena dostaviti detaljne informacije o zajmovima danima državama članicama u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak, pri čemu će posebnu pozornost posvetiti osjetljivim informacijama koje su zaštićene.
48. Informacije o zajmovima u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak bit će iskazane u proračunu u skladu sa zahtjevima iz članka 52. stavka 1. točke (d) Financijske uredbe te će uključivati i prilog iz podtočke iii. te točke.

MEĐUINSTITUCIJSKA SURADNJA NA PLANU ZA
UVOĐENJE NOVIH VLASTITIH SREDSTAVA

Preambula

- A. Institucije su predane lojalnoj i transparentnoj suradnji i radu na provedbi plana za uvođenje novih vlastitih sredstava tijekom trajanja VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.
- B. Institucije prepoznaju važnost konteksta Instrumenta Europske unije za oporavak, u koji bi trebalo uvesti nova vlastita sredstva.
- C. Komisija će isključivo u svrhu otklanjanja posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19, u skladu s člankom 5. stavkom 1. Odluke o vlastitim sredstvima, biti ovlaštena pozajmiti sredstva na tržištima kapitala u ime Unije u iznosu do 750 000 milijuna EUR u cijenama iz 2018., od čega se iznos u visini do 390 000 milijuna EUR u cijenama iz 2018. može upotrijebiti za rashode u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (b) te odluke.

- D. Vraćanje glavnice takvih sredstava upotrijebljenih za rashode u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak i pripadajućih dospjelih kamata trebat će se financirati iz općeg proračuna Unije, među ostalim dostatnim prihodima od novih vlastitih sredstava uvedenih nakon 2021. Sve povezane obveze u cijelosti će se otplatiti najkasnije do 31. prosinca 2058. kako je predviđeno u članku 5. stavku 2. drugom podstavku Odluke o vlastitim sredstvima. Godišnji iznosi koji se trebaju platiti ovisit će o dospijeću izdanih obveznica i strategiji otplate duga, uz istodobno poštovanje ograničenja za vraćanje glavnice sredstava iz trećeg podstavka tog stavka koje iznosi 7,5 % maksimalnog iznosa koji se treba upotrijebiti za rashode iz članka 5. stavka 1. točke (b) te odluke.
- E. Rashodi iz proračuna Unije povezani s vraćanjem Instrumenta Europske unije za oporavak ne bi smjeli dovesti do neopravdanog smanjenja rashoda programa ili investicijskih instrumenata u okviru VFO-a. Također je poželjno da se za države članice ublaži povećanje vlastitih sredstava koja se temelje na BND-u.
- F. Institucije će stoga te radi povećanja vjerodostojnosti i održivosti plana vraćanja Instrumenta Europske unije za oporavak raditi na uvođenju dostatnih novih vlastitih sredstava kako bi se pokrio iznos koji odgovara očekivanim rashodima povezanima s vraćanjem. U skladu s načelom univerzalnosti, time se ne bi podrazumijevalo da se bilo kakva posebna vlastita sredstva namijene ili odrede za pokrivanje određene vrste rashoda.

- G. Institucije uviđaju da bi se uvođenjem paketa novih vlastitih sredstava trebalo poduprijeti odgovarajuće financiranje rashoda Unije u okviru VFO-a, uz istodobno smanjenje udjela nacionalnih doprinosa koji se temelje na BND-u u financiranju godišnjeg proračuna Unije. Diversifikacijom izvora prihoda moglo bi se olakšati postizanje boljeg usmjerenja rashoda na razini Unije na prioritetna područja i zajednička javna dobra uz velika povećanja učinkovitosti u odnosu na nacionalnu potrošnju.
- H. Stoga bi nova vlastita sredstva trebala biti usklađena s ciljevima politike Unije te bi trebala podupirati prioritete Unije kao što su europski zeleni plan i Europa spremna za digitalno doba, kao i doprinostiti pravednom oporezivanju i jačanju borbe protiv poreznih prijevара i utaje poreza.
- I. Institucije su suglasne da bi nova vlastita sredstva trebalo po mogućnosti ostvariti tako da se omogućuje stvaranje „svježeg novca”. One istodobno nastoje smanjiti birokraciju i opterećenje za poduzeća, osobito za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), te za građane.
- J. Nova vlastita sredstva trebala bi ispunjavati kriterije jednostavnosti, transparentnosti, predvidljivosti i pravednosti. Izračun i prijenos novih vlastitih sredstava te kontrola nad njima ne bi smjeli dovesti do prekomjernog administrativnog opterećenja za institucije Unije i nacionalne administracije.

- K. Uzimajući u obzir složene postupovne zahtjeve za uvođenje novih vlastitih sredstava, institucije su suglasne da bi se potrebna reforma sustava vlastitih sredstava trebala postići ograničenim brojem revizija Odluke o vlastitim sredstvima.
- L. Institucije su stoga suglasne da će tijekom razdoblja 2021. – 2027. i na temelju načela utvrđenih u ovom Prilogu zajedno raditi na uvođenju novih vlastitih sredstava u skladu s planom utvrđenim u dijelu B i datumima koji su u njemu navedeni.
- M. Institucije prepoznaju i važnost instrumenata za bolju izradu zakonodavstva utvrđenih u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.¹, a osobito procjenu učinka.

Dio A Načela za provedbu

- 1. Komisija će izraditi potrebne zakonodavne prijedloge za nova vlastita sredstva i za moguća druga nova vlastita sredstva iz točke 10. u skladu s načelima bolje izrade zakonodavstva. U tom će kontekstu uzeti u obzir prijedloge Europskog parlamenta i Vijeća. Te će zakonodavne prijedloge popratiti relevantnim provedbenim zakonodavstvom u vezi s vlastitim sredstvima.

¹ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije od 13. travnja 2016. o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).

2. Institucije su suglasne sa sljedećim vodećim načelima za uvođenje paketa novih vlastitih sredstava:
- (a) prikupljanjem, putem novih vlastitih sredstava, iznosa dostatnog za pokrivanje razine ukupnih očekivanih rashoda za vraćanje glavnice i kamata povezanih sa pozajmljenim sredstvima koja se trebaju upotrijebiti za rashode iz članka 5. stavka 1. točke (b) Odluke o vlastitim sredstvima, uz istodobno poštovanje načela univerzalnosti. Prihodima iz vlastitih sredstava kojima se premašuju potrebe za vraćanjem nastavlja se financirati proračun Unije kao općim prihodima u skladu s načelom univerzalnosti;
 - (b) time da cilj rashoda kojima se pokrivaju troškovi financiranja Instrumenta Europske unije za oporavak nije smanjenje rashoda za programe i fondove Unije;
 - (c) usklađivanjem vlastitih sredstava s prioritetima Unije, kao što su borba protiv klimatskih promjena, kružno gospodarstvo, Europa spremna za digitalno doba, te doprinosom pravednom oporezivanju i jačanju borbe protiv poreznih prijevara i utaje poreza;
 - (d) ispunjavanjem kriterija jednostavnosti, transparentnosti i pravednosti;
 - (e) osiguravanjem stabilnosti i predvidljivosti priljeva prihoda;
 - (f) time da ne dolazi do prekomjernog administrativnog opterećenja za institucije Unije i nacionalne administracije;

- (g) time da se po mogućnosti stvaraju dodatni „svježi” prihodi;
 - (h) istodobnim nastojanjem da se smanji birokracija i opterećenje za poduzeća, osobito SME-ove, te građane.
3. Europski parlament i Vijeće analizirat će zakonodavne prijedloge iz točke 1., raspravljati o njima i bez nepotrebne odgode nastaviti rad u vezi s njima u skladu sa svojim unutarnjim postupcima kako bi se olakšalo brzo donošenje odluka. Nakon što Komisija predstavi svoje prijedloge, članovi Europskog parlamenta i predstavnici Vijeća tijekom svojih razmatranja sastat će se u prisutnosti predstavnika Komisije kako bi jedni druge izvijestili o trenutnom stanju u pogledu svojeg rada. Osim toga, institucije će započeti redoviti dijalog kako bi razmotrile napredak u pogledu plana.

Dio B Plan za uvođenje novih vlastitih sredstava

Prvi korak: 2021.

4. Kao prvi korak uvest će se nova vlastita sredstva koja će se primjenjivati od 1. siječnja 2021., a koja se sastoje od udjela u prihodima od nacionalnih doprinosa izračunanih na temelju mase nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada, kako je predviđeno odlukom o vlastitim sredstvima. Planirano je da ta odluka stupi na snagu u siječnju 2021., podložno odobrenju država članica u skladu s njihovim ustavnim odredbama.

5. Komisija će ubrzati s radom te, nakon procjena učinka pokrenutih 2020., do lipnja 2021. podnijeti prijedloge o mehanizmu za graničnu prilagodbu emisija ugljika i o digitalnom nametu, kao i popratni prijedlog za uvođenje novih vlastitih sredstava na toj osnovi, s ciljem njihova uvođenja najkasnije do 1. siječnja 2023.
6. Komisija će u proljeće 2021. preispitati sustav EU-a za trgovanje emisijama, uključujući njegovo moguće proširenje na sektor zrakoplovstva i pomorski sektor. Do lipnja 2021. predložiti će vlastita sredstva koja se temelje na sustavu EU-a za trgovanje emisijama.
7. Institucije su suglasne da su mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika i sustav EU-a za trgovanje emisijama tematski povezani te da bi stoga bilo opravdano raspravljati o njima u istom duhu.

Drugi korak: 2022. i 2023.

8. U skladu s primjenjivim postupcima na temelju Ugovorâ i podložno odobrenju država članica u skladu s njihovim ustavnim odredbama, predviđeno je da se ta nova vlastita sredstva uvedu do 1. siječnja 2023.
9. Vijeće će raspravljati o tim novim vlastitim sredstvima najkasnije do 1. srpnja 2022. kako bi se ona uvela do 1. siječnja 2023.

Treći korak: 2024. – 2026.

10. Komisija će na temelju procjena učinka predložiti dodatna nova vlastita sredstva, koja bi mogla uključivati porez na financijske transakcije i financijski doprinos povezan s korporativnim sektorom ili novu zajedničku osnovicu poreza na dobit. Komisija nastoji izraditi prijedlog do lipnja 2024.
11. U skladu s primjenjivim postupcima na temelju Ugovorâ i podložno odobrenju država članica u skladu s njihovim ustavnim odredbama, predviđeno je da se takva dodatna nova vlastita sredstva uvedu do 1. siječnja 2026.
12. Vijeće će raspravljati o tim novim vlastitim sredstvima najkasnije do 1. srpnja 2025. kako bi se ona uvela do 1. siječnja 2026.